

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)
SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)
SSN Paweł Wiliński

Protokolant Emilia Bieńczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie P. P.

skazanego z art. 258 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 lutego 2024 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 7 lutego 2023 r., sygn. akt II AKa 192/22

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 22 grudnia 2021 r., sygn. akt III K 363/13,

**I. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k.
uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do P. P., a na podstawie art.
435 k.p.k. także w odniesieniu do M. D., G. L., P. S., A. G. oraz R. B.
i sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. N. - Kancelaria Adwokacka w Krakowie - 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych, w tym 23 % VAT, za obronę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym przed Sądem Najwyższym oraz 338 (trzysta trzydzieści osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów przejazdu.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie III K 363/13 uznał:

M. D. za winnego popełnienia czynu:

I. z art. 258 § 1 k.k. i na mocy tego przepisu wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności,

II. z art. 55 ust. 1 i ust. 3 i 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011. 117. 678) w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 55 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 20 zł,

III. na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie II wyroku w kwocie 97.500 zł,

IV. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z przestępstwem przypisanym w punkcie II orzekł wobec oskarżonego nawiązkę w

kwocie 3.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii,

V. z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 20 zł,

VI. na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie V wyroku w kwocie 213.000 zł,

VII. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z przestępstwem przypisanym w punkcie V orzekł wobec oskarżonego M. D. nawiązkę w kwocie 1.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii,

VIII. z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł,

IX. na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie VIII wyroku w kwocie 7.400 zł,

X. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z

przestępstwem przypisanym w punkcie VIII orzekł wobec oskarżonego M. D. nawiązkę w kwocie 1.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii,

XI. z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 20 zł,

XII. na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie XI wyroku w kwocie 44.600 zł,

XIII. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. 2011.117. 678) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z przestępstwem przypisanym w punkcie XI orzekł wobec oskarżonego nawiązkę w kwocie 1.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii,

XIV. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzonych w punktach I, II, V, VIII, XI i kar grzywny wymierzonych w punktach II, V, VIII, XI wyroku i wymierzył oskarżonemu M. D. karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 500 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych;

G. L. za winnego popełnienia czynu:

XV. z art. 258 § 1 k.k. i na mocy tego przepisu wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

XVI. z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 20 zł,

XVII. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z przestępstwem przypisanym w punkcie XVI orzekł wobec oskarżonego G. L. nawiązkę w kwocie 1.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii,

XVIII. z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 20 zł,

XIX. na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie XVIII wyroku w kwocie 11.000 zł;

XX. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z przestępstwem przypisanym w punkcie XVIII orzekł wobec oskarżonego G. L. nawiązkę w kwocie 1.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii,

XXI. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzonych w punktach XV, XVI, XVIII i kar grzywny wymierzonych w punktach XVI, XVIII wyroku wymierzył oskarżonemu G. L. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 220 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł,

XXII. na zasadzie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 632 pkt 2 k.p.k. uniewinnił oskarżonego **P. S.** od popełnienia czynów zarzucanych mu w punktach: IX (z art. 258 § 1 k.k.), X [z art. 55 ust. 1 i 3 i art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005.179.1485) w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.], XI [art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 55 ust. 1 i 3 i art. 56 ust. 1 i 3 z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U.2005.179. 1485)] w akcie oskarżenia, a kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

P. P. za winnego popełnienia czynu:

XXIX. z art. 258 § 1 k.k. i na mocy tego przepisu wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

XXX. z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179. 1485) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na 20 kwotę zł,

XXXI. na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego **P. P.** przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie XXX wyroku w kwocie 1.000 zł,

XXXII. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z przestępstwem przypisanym w punkcie XXX orzekł wobec oskarżonego **P. P.** nawiązkę w kwocie 1.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii,

XXXIII. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzonych w punktach XXIX i XXX wyroku wymierzył oskarżonemu **P. P.** karę łączną roku pozbawienia.

A. G. za winnego popełnienia czynu:

XXXIV. z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 kk wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 20 zł,

XXXV. na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie XXXIV wyroku w kwocie 1.000 zł,

XXXVI. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U.2005.179.1485) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z przestępstwem przypisanym w punkcie XXXIV orzekł wobec oskarżonego A. G. nawiązkę w kwocie 1.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii.

R. B. za winnego popełnienia czynu:

XXXVIII. z art. 56 ust. 1 i ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na mocy art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł,

XXXVIII. na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa opisanego w punkcie XXXVII wyroku w kwocie 1.500 zł,

XXXIX. na mocy art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu z dnia 19 września 2005 r. (Dz.U. 2005.179.1485) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w związku z

przestępstwem przypisanym w punkcie XXXVII orzekł wobec oskarżonego R. B. nawiązkę w kwocie 1.000 zł na rzecz Stowarzyszenia [...] z przeznaczeniem na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii,

XL. na mocy art. 69 § 1 i § 2 i § 3 k.k., art. 70 § 2 k.k., art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej w punkcie XXXVII wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 4 lat, oddając oskarżonego R. B. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego.

W punkcie XLI. wyroku Sąd zwolnił oskarżonych M. D. , G. L. , P. P. , A. G. i R. B. od ponoszenia kosztów sądowych poza orzeczeniem w punkcie XXVIII wyroku.

Apelację na korzyść P. P. wniósł jego obrońca, który zaskarżając wyrok w części dotyczącej oskarżonego, tj. w pkt XXIX - XXXIII wyroku, zarzucił:

„1. naruszenie przepisów prawa procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4 w zw. z art. 7 w zw. z art. 410 z zw. z art. 92 w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez:

a) pominięcie ujawnionych w toku postępowania odmiennych zeznań świadka koronnego w zakresie informacji posiadanych na temat osoby oskarżonego oraz jego działalności dotyczących:

- przyjmowania zapłaty za środki odurzające, gdzie w postępowaniu przygotowawczym świadek koronny wskazuje, iż oskarżony rozliczał się bezpośrednio z L., natomiast w postępowaniu przed sądem oświadcza, iż oskarżony rozliczał się bezpośrednio ze świadkiem koronnym,
- odbierania przez oskarżonego środków odurzających, gdzie w postępowaniu przygotowawczym świadek koronny wskazuje, iż oskarżony odbierał narkotyki od niego oraz L., podczas gdy w postępowaniu przed Sądem zeznaje, że oskarżony odbierał narkotyki od J. i M.,
- ilości i częstotliwości przekazania narkotyków oskarżonemu przez świadka koronnego, gdzie w postępowaniu przygotowawczym świadek stwierdził, iż przekazał oskarżonemu 2-krotnie każdorazowo po 1 kg marihuany, natomiast w

postępowaniu przed Sądem I instancji wskazał, iż w okresie współpracy przekazywał oskarżonemu narkotyki 1 raz w tygodniu,

b) pominięcie oświadczenia świadka koronnego dot. działalności oskarżonego wskazujące, iż na temat jego działalności wielu rzeczy już nie pamięta, a ponadto posługuje się częstokroć określeniami wskazującymi wyłącznie na prawdopodobieństwo podania prawdziwych informacji, tj.: <<wydaje mi się,>>, <<P. P. mógł brać>>, <<Nie potrafię dokładnie powiedzieć>>.

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4 w zw. z art. 2 w zw. z art. 7 w zw. z art. 410 z zw. z art. 92 polegające na przekroczeniu granicy zasady swobodnej oceny dowodów, w szczególności przy ocenie depozycji świadka koronnego jako stanowczych, logicznych i spójnych oraz oparciu wyroku skazującego w zakresie sprawstwa oskarżonego wyłącznie o nie znajdujące potwierdzenia w żadnym innym dowodzie, wewnątrznie sprzeczne i niekonsekwentne depozycje tego świadka koronnego, a także rozstrzygnięcie powstałych wątpliwości na niekorzyść oskarżonego P. P., tj.:

a) pominięcie stwierdzenia świadka koronnego, że oskarżony P. P. posługiwał się pseudonimem <<P.>>, podczas gdy - zgodnie z oświadczeniem oskarżonego - z akt sprawy zawistej przed Sądem Okręgowym w K. Wydział [...] sygn. akt III K [...] wynika, iż oskarżony P. P. posługiwał się pseudonimem <<B.>>,

b) dowolną ocenę rozbieżności w zeznaniach świadka koronnego w zakresie przekazywanych oskarżonemu przez tegoż świadka narkotyków zarówno co do rodzaju, jak i częstotliwości przekazywania, jak również przyporządkowania oskarżonego do odpowiedniej grupy przestępczej,

c) dowolną ocenę oświadczenia oskarżonego w zakresie konfliktu pomiędzy oskarżonym a świadkiem koronnym w czasie, gdy przebywali w jednej celi w Areszcie Śledczym [...] w K.,

d) dowolną ocenę zeznań świadka P. K. wskazujących na fakt, iż oskarżony nie popełnił zarzucanych mu czynów,

a w konsekwencji powyższego dopuszczenie się błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mającego wpływ na jego treść, a polegającego w szczególności na ustaleniu, iż oskarżony P. P. dopuścił się przypisanych mu czynów mimo braku w tej mierze dostatecznych dowodów.”

W konkluzji apelujący wniósł o:

1. przeprowadzenie dowodu z akt sprawy [...] zawisłej przed Sądem Okręgowym w K., tj. protokołu rozprawy z dnia 04.10.2006 r.,
2. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego P. P., ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W apelacji wniesionej na korzyść M. D. jego obrońca zarzucił:

I. nieważności postępowania na podstawie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., gdyż czyny zarzucone w punktach I - III oskarżonemu w przedmiotowej sprawie zostały osądzone wyrokiem Sądu we Francji, który to wyrok następnie wszedł w skład wyroku łącznego wydanego przez tutejszy Sąd w sprawie o sygn. akt [...]1;

z ostrożności procesowej podniósł również w pkt II zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania wyroku, a to w odniesieniu do punktu III aktu oskarżenia, w którym okres podejmowanych przez oskarżonego czynności przestępczych obejmuje „czasokres od nieustalonego dnia sierpnia 2007 r. do nieustalonego dnia czerwca 2008”, gdy tymczasem oskarżony od marca 2008 r. do września 2008 r. odbywał karę pozbawienia wolności we Francji na podstawie wyroku tamtejszego Sądu, który to wyrok został następnie objęty wyrokiem łącznym tutejszego Sądu wydanym w dniu 29 grudnia 2016 r. sygn. akt [...]2, co powoduje, że oskarżony nie mógł jednocześnie odbywać kary pozbawienia wolności i dokonywać czynów zabronionych na terenie Królestwa Holandii i Republiki Austrii.

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania. jednocześnie wnosząc o dopuszczenie dowodu z akt sprawy [...] 1 w zakresie dotyczącym objęcia wyrokiem łącznym wyroku Sądu z Francji, w celu ustalenia

czasookresu przestępczego działania oskarżonego objętego tym wyrokiem oraz okresu odbywania kary na podstawie tego wyroku.

Gdyby Sąd nie uwzględnił zarzutu nieważności, obrońca z ostrożności procesowej wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zakresie pkt III aktu oskarżenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszoinstancyjny.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył także obrońca oskarżonego G. L. w zakresie pkt XV i XVI i zarzucił „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść poprzez przyjęcie w oparciu o niejednoznaczne i chwiejne zeznania świadka koronnego A. R. , że oskarżony G. L. „brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej” działającej w sposób opisany w akcie oskarżenia, w ramach której dopuścił się uczestniczenia w obrocie znacznej ilości środków odurzających w postaci marihuany w ilości łącznie 1,5 kg, pomimo, iż depozycje wyżej wymienionego świadka koronnego jawią się jako nielogiczne, nie korespondowały z innymi dowodami, co stanowiło podstawę do uniewinnienia innych współoskarżonych przez świadka A. R. , co jest konsekwencją między innymi obrazy przepisów postępowania, a to art. 5 § 2 k.p.k. poprzez interpretowanie niedających się usunąć wątpliwości o których wspomina sąd na niekorzyść oskarżonego G. L. .” Na zakończenie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od obu zarzutów ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie, jako Sądowi pierwszej instancji.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie w pkt XXXIV, XXXV i XXXVI co do winy, obrońca oskarżonego A. G. zarzucił Sądowi *a quo* „obrazę przepisów prawa procesowego, a to art. 7 k.p.k., która miała wpływ na treść wydanego orzeczenia poprzez dokonanie oceny zeznań i wyjaśnień świadka koronnego A. R. w sposób dowolny, a nie swobodny, co przejawia się w szczególności w tym, że sąd zbagatelizował wewnętrzną sprzeczność depozycji i wyjaśnień tejże osoby, naruszając zasady logiki, ten sam materiał dowodowy wykorzystał i do wyeliminowania części zarzutu i do skazania oskarżonego w

pozostałym zakresie, a ponadto wbrew zasadom doświadczenia życiowego - przyjął, że złodziej kieszonkowy może z dnia na dzień przerzucić się na handel narkotykami i to w hurtowych niejako ilościach.” W tym stanie rzeczy wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonego od stawianego mu zarzutu.

Obrońca oskarżonego R. B. zaskarżył apelacją wyrok w części co do pkt XXXVII, XXXVIII i XXXIX zarzucił:

„1. obrazę przepisów postępowania, a to art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., która miała wpływ na treść wyroku poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, a to zeznań A. R. złożonych podczas rozprawy głównej, w trakcie której zeznał, że nie kojarzy R. B. , co stanowi również nieuwzględnienie istotnej okoliczności przemawiającej na korzyść oskarżonego, co z kolei doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych, polegających na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu przestępstwa, podczas gdy prawidłowa ocena dowodów prowadzi do odmiennego wniosku,

2. obrazę przepisów postępowania, a to art. 5 § 2 k.p.k., która miała wpływ na treść wyroku poprzez jego niezastosowanie i w sytuacji gdy postępowanie dowodowe przed sądem I instancji doprowadziło do powstania niedających się usunąć wątpliwości i powstania dwóch sprzecznych wersji, tj. że <<J. B. z K. >> to R. B. oraz takiej zgodnie z którą <<J. B. z K. >> to nie R. B. , przyjęto tę mniej korzystną dla oskarżonego, co doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych, polegającego na przyjęciu, że powoływany w postępowaniu przygotowawczym <<J. B. z K. >> to R. B. .”

Skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego.

Apelację wniósł również prokurator, który zaskarżył wyrok:

- w całości na niekorzyść oskarżonego P. S. w zakresie orzeczenia o winie co do punktu XXII wyroku, w odniesieniu do czynów opisanych w punktach IX, X, XI aktu oskarżenia,

- w części na niekorzyść oskarżonego A. G. w zakresie orzeczenia o winie w punkcie XXXIV wyroku, w zakresie, w jakim nie przyjęto uczestnictwa tego oskarżonego w przemyśle środków odurzających,

- w części na niekorzyść w zakresie orzeczenia o karze:

1) oskarżonego P. P. w punkcie XXIX, XXX i XXXIII wyroku,

2) oskarżonego A. G. w punkcie XXXIV wyroku,

i powołując się na przepis art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt. 3 i 4 k.p.k. wyrokowi Sądu pierwszej instancji zarzucił:

„I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, a skutkujący uniewinnieniem P. S. od zarzutu popełnienia czynu opisanego w punktach IX, X, XI aktu oskarżenia, polegający na nieprawidłowym przyjęciu, iż brak jest dowodów przekonujących w sposób pewny i niewątpliwy, iż oskarżony P. S. swym zachowaniem zrealizował znamiona zarzucanych mu przestępstw oraz na nieuprawnionym uznaniu, iż dowody w postaci zeznań świadka koronnego A. R. , w tym aspekcie nie zasługują na wiarę, albowiem uzyskał on je od innych osób, a daniu wiary w tym zakresie wyjaśnieniom oskarżonego P. S. , podczas, gdy kompleksowa ocena wiarygodnych i szczegółowych zeznań świadka koronnego, który powołując się na wiarygodne informacje uzyskane od innego członka grupy wskazując szczegółowe daty, ilości i okoliczności zawieranych transakcji w połączeniu z innymi ustaleniami śledztwa, dotyczącymi metod funkcjonowania zorganizowanej grupy przestępczej i kondycji jej finansów po zatrzymaniu transportów narkotyków przez policję wyraźnie wskazuje, iż wymieniony dopuścił się czynów zarzuconych mu w punktach IX, X i XI aktu oskarżenia, (...)

III. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, a skutkujący w punkcie XXXIV wyeliminowaniem z opisu czynu oznaczonego w akcie oskarżenia numerem XVII, uczestnictwa A. G. w przemyśle znacznej ilości środków odurzających w postaci marihuany polegający na nieprawidłowym przyjęciu, iż brak jest dowodów przekonujących w sposób pewny i niewątpliwy, iż oskarżony A. G. swym zachowaniem zrealizował znamiona

zarzucanych mu przestępstw oraz na nieuprawnionym uznaniu, iż dowody w postaci zeznań świadka koronnego A. R. , nie zasługują w tym aspekcie na wiarę, a daniu wiary w tym zakresie wyjaśnieniom oskarżonego A. G. , podczas, gdy kompleksowa ocena wiarygodnych i szczegółowych zeznań świadka koronnego, wielokrotnie weryfikowanych na etapie postępowania przygotowawczego i sądowego wyraźnie wskazuje na iż oskarżony ten dopuścił się czynów zarzuconych mu w punkcie XVII aktu oskarżenia,

IV. rażąco niewspółmierność kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych wobec P. P. w punkcie XXIX wyroku i w punkcie XXX wyroku za przypisane mu przestępstwa wyrażającą się w wymierzeniu odpowiednio kar 10 miesięcy pozbawienia wolności za oba przypisane mu przestępstwa, poprzez niedocenienie przez Sąd wagi przestępstw przypisanych oskarżonemu P. P. we wskazanych punktach wyroku wynikające z nadania nadmiernego znaczenia okolicznościom łagodzącym takim jak krótki okres działania w grupie, ilość transakcji, brak stałego źródła dochodu, niesamodzielność, niski poziom zaangażowania oraz niedocenywania okoliczności obciążających wynikających ze stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu wynikających z udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, której przedmiotem działania był przemyt z Holandii do Polski, a następnie obrót znacznymi ilościami środków odurzających, działania w warunkach czynu ciągłego, znacznej ilości narkotyków będących przedmiotem dystrybucji i osiągnięcia przez oskarżonego z działalności przestępczej zysków, w sytuacji, gdy prawidłowa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wskazującego na znaczny stopień szkodliwości zarzucanych oskarżonemu czynów oraz stopnia zawinienia, ocena charakteru popełnionych przez oskarżonego czynów prowadzi do wniosku, że tak ukształtowany wymiar kary nie uwzględnia stopnia społecznej szkodliwości czynów, nie realizuje dyrektywy prewencji indywidualnej i nie czyni zadość wymogom społecznego oddziaływania, a właściwa reakcja karna na przestępstwa przypisane oskarżonemu powinna być zdecydowanie surowsza,

V. rażąco niewspółmierność kary łącznej orzeczonej wobec oskarżonego P. P. w punkcie XXXIII za przypisane mu przestępstwa, wyrażającą się w wymierzeniu kary łącznej jednego roku pozbawienia wolności na zasadzie asperacji <<zmierzającej w

kierunku absorpcji>>, wynikającej z zachodzącego związku podmiotowo-przedmiotowego pomiędzy przestępstwami, za które orzeczono kary jednostkowe pozbawienia wolności, które podlegały łączeniu, podczas, gdy orzekając w przedmiocie kary łącznej, oprócz powyższego związku Sąd powinien był przede wszystkim uwzględnić cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ta ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, przy czym, w realiach niniejszej sprawy zadość powyższym dyrektywom czynić będzie jedynie kara łączna orzeczona na zasadzie asperacji <<zmierzającej w kierunku kumulacji>>.

VI. rażąco niewspółmierność kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec A. G. w punkcie XXXIV wyroku za przypisane mu przestępstwa wyrażająca się w wymierzeniu temu oskarżonemu kary jednego roku pozbawienia wolności za przypisane mu przestępstwo, poprzez niedocenienie przez Sąd wagi przestępstw przypisanych oskarżonemu A. G. we wskazanym punkcie wyroku wynikające z niedocenienia okoliczności obciążających wynikających ze (...) znacznej ilości dystrybuowanych przez niego narkotyków, działania stałego, nakierowanego na zysk, pozyskania stałego źródła dochodu z działalności przestępczej i działania w ramach czynu ciągłego, w sytuacji, gdy prawidłowa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wskazującego na znaczny stopień szkodliwości zarzucanych oskarżonemu czynów oraz stopnia zawinienia, ocena charakteru popełnionych przez oskarżonego czynów prowadzi do wniosku, że tak ukształtowany wymiar kary nie uwzględnia stopnia społecznej szkodliwości czynów, nie realizuje dyrektywy prewencji indywidualnej i nie czyni zadość wymogom społecznego oddziaływania, a właściwa reakcja karna za przestępstwa przypisane oskarżonemu powinna być zdecydowanie surowsza."

W konkluzji prokurator wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania w zakresie dotyczącym oskarżonych:

- P. S. - w części dotyczącej uniewinnienia za czyn oznaczony w akcie oskarżenia numerem IX, X, XI tj. punktu XXII wyroku;

- A. G. , co do punktu XXXIV wyroku, w odniesieniu do czynów opisanych w punkcie XVII aktu oskarżenia, w zakresie w jakim nie przyjęto uczestnictwa w przemyśle,

zmianę zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej oskarżonych:

- P. P. poprzez rozwiązanie orzeczonej w punkcie XXXIII wyroku kary łącznej i :

- w miejsce wymierzonych w punkcie XXIX i XXX kar 10 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzenie kar roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- a następnie wymierzenie za wszystkie przypisane temu oskarżonemu czyny prawidłowo ukształtowanej przy zastosowaniu art. 86 § 1 k.k. kary łącznej w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

w przypadku nie podzielenia zarzutu opartego o przepis art. 438 pkt 3 k.p.k. w stosunku do oskarżanego A. G. i nie uchylenia zaskarżonego orzeczenia w tym zakresie, zmianę zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej oskarżonego A. G. poprzez orzeczenie w miejsce wymierzonej w punkcie XXXIV wyroku kary jednego roku pozbawienia wolności kary 2 lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

W pozostałym zakresie utrzymanie wyroku w mocy.

Po rozpoznaniu wywiedzionych apelacji, Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 7 lutego 2023 r., sygn. akt II AKa 192/22:

I. zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że:

1. uchylił zawarte w punkcie XIV orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności i karze łącznej grzywny dotyczące oskarżonego M. D. ,

2. w punkcie V przyjął, że oskarżony M. D. przypisanego mu tam przestępstwa dopuścił się w okresie od nieustalonego dnia [...] 2007 r. do dnia [...] 2008 r., zawarte w opisie tego czynu określenie: „30-krotnie uczestniczył w obrocie”, zastąpił stwierdzeniem: „19-krotnie uczestniczył w obrocie”, zaś określenie „łącznie 240 kg” zastąpił stwierdzeniem „łącznie 57 kg” oraz obniżył wymierzoną mu karę pozbawienia wolności do 2 lat i 5 miesięcy oraz karę grzywny do 180 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł,

3. w punkcie VI obniżył wysokość orzeczonej wobec oskarżonego M. D. , jako przepadku równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa kwoty do 50.588 zł,

4. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych w punktach I, II, VIII, XI zaskarżonego wyroku oraz w punkcie I.2 niniejszego wyroku oraz w miejsce jednostkowych kar grzywny wymierzonych w punktach II, VIII, XI zaskarżonego wyroku oraz w punkcie I.2. niniejszego wyroku, wymierzył oskarżonemu M. D. karę łączną 5 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 490 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 20 zł;

5. uchylił zawarte w punkcie XXXIII orzeczenie o karze łącznej dotyczące oskarżonego P. P. ,

6. w punkcie XXIX zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na zasadzie art. 437 § 2 k.p.k., art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 1 k.p.k. oraz art. 632 pkt 2 k.p.k. uniewinnił oskarżonego P. P. od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie XV aktu oskarżenia, kwalifikowanego z art. 258 § 1 k.k. i kosztami procesu w tym zakresie obciąża Skarb Państwa,

7. w punkcie XXX z opisu przypisanego tam oskarżonemu P. P. czynu wyeliminował określenia od słów „w ramach zorganizowanej grupy przestępczej kierowanej” do słów „ akt oskarżenia do sądu oraz inne ustalone i nieustalone osoby”, oraz określenie „od ustalonego członka grupy” zastąpił stwierdzeniem „od ustalonej osoby” zaś określenie „innego ustalonego członka grupy” zastąpił określeniem „ innej ustalonej osoby”, a nadto z podstawy skazania oraz z podstawy wymiaru kary wyeliminował przepis art. 65 § 1 k.k.,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W pkt III – V orzekł o kosztach, wydatkach i opłatach.

Kasację w sprawie wniósł jedynie obrońca skazanego P. P. . Zaskarzając w części, tj. w zakresie pkt II wyrok Sądu odwoławczego na korzyść skazanego obrońca zarzucił „rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia,

tj. obrazę przepisu art. 7 w zw. z art. 4 w zw. z art. 2 w zw. z art. 92 k.p.k. polegające na przekroczeniu granicy zasady swobodnej oceny dowodów w zakresie oceny depozycji świadka koronnego jako stanowczych, logicznych oraz spójnych, podczas gdy zeznania świadka koronnego odnoszące się do osoby skazanego były wewnętrznie sprzeczne, niespójne i niekonsekwentne oraz jako takie stanowiły jedyny dowód w sprawie”. Obrońca wniosł o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniosł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym – tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k. Przepis art. 439 § 1 k.p.k. stanowi z kolei, że niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów sąd uchyla zaskarżone orzeczenie w wypadku zaistnienia jednej z wymienionych w tym artykule tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Oznacza to w konsekwencji, że Sąd Najwyższy, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów ma obowiązek skontrolowania zaskarżonego orzeczenia pod kątem ewentualnego wystąpienia przesłanek wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Jedną z takich przesłanek jest nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Kwestia zaistnienia nienależytej obsady sądu w kontekście brania udziału w składzie orzekającym przez osobę powołaną na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw była już przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego, które przybierają kształt konsekwentnej linii orzeczniczej. W szczególności przywołać należy w tym miejscu wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2022 r., III KK 404/21 i z dnia 19 października 2022 r., II KS 32/21. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela zaprezentowane we wskazanych orzeczeniach poglądy prawne i nie dostrzega potrzeby ich powtarzania. Konieczne jest jednak przypomnienie, że:

1. w uchwale trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7) stwierdzono m.in., że: *„Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.”* Uchwała ta z chwilą jej podjęcia uzyskała moc zasady prawnej i wiąże każdy skład Sądu Najwyższego, dopóty nie nastąpi odstępianie od niej w trybie art. 88 ust. 2 ustawy o Sądzie Najwyższym (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 154; dalej ustawa o SN). Przyczyny związania Sądu Najwyższego tą uchwałą zostały wskazane i szeroko omówione w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r. w sprawie I KZ 29/21 (OSNK 2021, z. 10, poz. 41), czy też chociażby w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., w sprawie I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22) – zob. wyrok Sądu Najwyższego w sprawie III 404/21. Dodać należy, że powyższemu stanowisku nie stoi na przeszkodzie „wyrok” Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. w sprawie U 2/20, którym „unieważniono” uchwałę 3 Izb. *„Kwestię tę na potrzeby standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 EKPC badał ETPCz w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (wyrok z dnia 22 lipca 2021 r., wniosek nr 43447/19), w której przesądził, iż >>biorąc pod uwagę oczywisty brak wszechstronnej, wyważonej i obiektywnej analizy przedstawionych mu okoliczności w kategoriach konwencyjnych, Trybunał stwierdza, że ocena Trybunału Konstytucyjnego musi być uznana za arbitralną i jako taka nie może mieć żadnego znaczenia dla wniosku (...) Trybunału w kwestii, czy doszło do*

oczywistego naruszenia, obiektywnie i rzeczywiście rozpoznawalnego jako takie, prawa krajowego (...) (pkt 262 uzasadnienia)<<. Identycznie wymóg oceny procedury powoływania sędziów jako komponenty rozstrzygnięcia o niezawisłości i bezstronności sędziego w kontekście zagwarantowania skutecznej ochrony sądowej na gruncie art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE wypowiadał wielokrotnie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wyrok TSUE w sprawie C-585/18 i in., wyrok TSUE w sprawie C-824/18, wyrok TSUE w sprawie C-791/19, wyrok TSUE w sprawie C-487/19 - omówione w uzasadnieniu wyroku w sprawie III KK 404/21)” – zob. wyrok Sądu Najwyższego w sprawie II KS 32/21;

2. w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, wskazano, iż *„Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1”. Stanowisko to znalazło wsparcie w wyroku Wielkiej Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie Grzęda przeciwko Polsce (wniosek nr 43572/18, w którym wywiedziono, że „cała sekwencja wydarzeń w Polsce żywo pokazuje, że kolejne reformy sądownictwa miały na celu osłabienie niezawisłości sędziowskiej, poczynwszy od poważnych nieprawidłowości w wyborze sędziów Trybunału Konstytucyjnego w grudniu 2015 r., następnie, w szczególności, przebudowę KRS i utworzenie nowych izb w Sądzie Najwyższym, przy jednoczesnym rozszerzeniu kontroli Ministra Sprawiedliwości nad sądami i zwiększeniu jego roli w kwestiach dyscypliny sędziowskiej”;*
3. w tej samej uchwale dobitnie wskazano, że *„Najistotniejszym skutkiem dopuszczenia do funkcjonowania, w przestrzeni obejmującej swoim zasięgiem proces nominacyjny sędziego, organu powołanego w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, jest obalenie funkcjonującego dotąd in gremio i a priori domniemania niezawisłości tak powołanego sędziego. Nie istnieje ono już w stosunku do kandydatów, którzy przystąpili do konkursów sędziowskich*

po dniu 17 stycznia 2018 r. Nie oznacza to samo w sobie stwierdzenia ich stronniczości, lecz nie ma wobec opisanego wyżej >>skażenia<< procesu nominacyjnego, możliwości prostego odwołania się do tego domniemania”.

Brak jest jednak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Oznacza to, że w konkretnej sprawie – w związku z podniesionym zarzutem lub z urzędu, sąd rozpoznający sprawę będzie zobowiązany do przeprowadzenia swoistego testu niezawisłości i bezstronności sędziego powołanego w procedurze nominacyjnej po 17 stycznia 2018 r.;

4. należy zgodzić się z wywodem zawartym w uzasadnieniu uchwały w sprawie I KZP 2/22, odwołującym się m.in. do orzecznictwa europejskiego, że w teście tym należy zbadać, czy:
 1. w procesie powoływania sędziego doszło do naruszenia prawa krajowego,
 2. naruszenie to miało dostatecznie poważny charakter,
 3. zostało ono ustalone i naprawione na szczeblu sądów krajowych.

Jak już wspomniano, w wyniku zmian ustawowych, dokonanych ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, organ ten przestał spełniać cechy organu konstytucyjnego, co uchyliło domniemanie spełnienia przez osoby powołane przez Prezydenta RP z rekomendacji takiej Krajowej Rady Sądownictwa na stanowisko sędziego kryteriów niezawisłości i bezstronności. Bezpośrednie uzależnienie od władzy politycznej decyzji podejmowanych w procedurze nominacji sędziowskich, uzasadniło przekonanie, że o nominacjach tych mogą decydować względy pozamerytoryczne. W tej sytuacji dwa pierwsze kryteria testu zawsze będą wypadać negatywnie, bowiem w procesie nominacyjnym doszło do „dostatecznie poważnego” naruszenia prawa krajowego. W omawianej uchwale zauważono zatem, że tylko sięgnięcie po punkt trzeci wskazanego wyżej testu pozwala na ustalenie, że konkretny sędzia spełnia kryteria bezstronnego i niezawisłego mimo obalenia

wspomnianego wcześniej domniemania. Zgodzić się należy, że kryteriami oceny w ramach trzeciego etapu testu będą:

- równoczesność (lub zbliżony czas) uruchomienia drogi awansowej z objęciem ważnego stanowiska w administracji sądowej w drodze arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości,
- utajnienie obrad KRS w zakresie danej kandydatury,
- jednoznacznie negatywna opinia zgromadzenia ogólnego sędziów, porównanie osiągnięć zawodowych kandydata z doświadczeniem zawodowym i poparciem środowiska dla kontrkandydatów,
- to, czy kandydat w ogóle miał kontrkandydata do awansu, czy też był jedyną osobą, która wzięła udział w danym konkursie.

Podkreślić należy w szczególności wagę okoliczności „wskazujących na powiązanie sędziego, nominowanego w niekonstytucyjnej i upolitycznionej procedurze, z władzą wykonawczą. Chodzi w szczególności o nominacje na stanowiska funkcyjne pozostające w dyskrejonalnej kompetencji władzy politycznej, udział w pracach gremiów powiązanych z władzą polityczną, wykonywanie określonych zadań lub funkcji na podstawie arbitralnych decyzji władzy politycznej, co obejmuje również tzw. delegacje ministerialne, dodatkowe zatrudnienie w jednostkach bezpośrednio podporządkowanych władzy politycznej. Podobne znaczenie ma stopień wadliwości postępowania w procesie nominacyjnym na stanowisko sędziowskie, w szczególności brak opinii gremiów innych niż powiązane z władzą polityczną (np. brak opinii organów reprezentujących samorząd sędziowski), czy też udział w konkursie jednego kandydata bez możliwości konfrontacji jego kwalifikacji merytorycznych z innymi kandydatami. Inną okolicznością potwierdzającą zarzut niedochowania standardu bezstronności i niezawisłości może stanowić charakter sprawy, do której rozstrzygnięcia ukształtowano dany skład sądu. Ostatecznie takim potwierdzeniem może być także działalność publiczna i wypowiedzi danego sędziego, wykraczająca poza gwarantowane przez Konstytucję ramy udziału w debacie publicznej, a wskazująca na zaangażowanie w realizację określonych celów politycznych władzy wykonawczej” (zob. wyrok w sprawie II KS 32/21, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., II KK 206/21).

Warto podkreślić, że oceny bezstronności sędziego dokonuje się na płaszczyźnie obiektywnej. Znaczenie zatem mają okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą prowadzić do uznania, że konkretny skład sądu nie daje gwarancji bezstronności i niezawisłości. Nie ma przy tym znaczenie subiektywne przekonanie członków składu sądu co do odznaczania się tymi przymiotami.

Przywołane poglądy, znajdujące aprobatę Sądu Najwyższego orzekającego w niniejszym składzie, odnieść należy do realiów sprawy będącej przedmiotem osądu.

W składzie Sądu Apelacyjnego w Krakowie, wydającego zaskarżony kasacją wyrok, zasiadała m.in. sędzia Sądu Apelacyjnego w Krakowie X.Y. . Sędzia ta była już kilkakrotnie negatywnie testowana w postępowaniu kasacyjnym. Sąd Najwyższy czterokrotnie stwierdzał nienależytą obsadę sądu, co skutkowało uznaniem w każdej z tych spraw wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i w konsekwencji wydaniem wyroków o charakterze kasatoryjnym (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2023 r., III KK 109/23, z dnia 18 października 2023 r., III KK 60/23, z dnia 8 listopada 2023 r., III KK 239/23 i z dnia 17 stycznia 2024 r., III KK 295/23). W ocenie Sądu Najwyższego rozpoznającego niniejszą sprawę, zważywszy na treść wskazanych wyżej orzeczeń, a także po zapoznaniu się z dokumentacją zgromadzoną w sprawach III KK 109/ 23 i III KK 60/23, brak jest podstaw prawnych i faktycznych do wyrażenia odmiennego stanowiska w rozważanej kwestii. W związku z tym wystarczające będzie przytoczenie zasługującego na pełną akceptację stanowiska wyrażonego w wyroku w sprawie III KK 60/23:

„Należy przypomnieć, że w roku 2017 podjęte zostały intensywne prace legislacyjne, których celem było podporządkowanie wymiaru sprawiedliwości, w tym sądów, wpływom władzy wykonawczej, w szczególności Ministra Sprawiedliwości. Jednym z aktów prawnych, który zapoczątkował te działania była ustawa z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2017.1452). W art. 17 ust. 1 tej ustawy nadano Ministrowi Sprawiedliwości niespotykaną dotąd kompetencję do odwołania prezesów i wiceprezesów sądów bez zachowania wymogów określonych w art. 27 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (wówczas t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm. – dalej u.s.p.), a więc w sposób dyskrejonalny, bez

potrzeby spełnienia przesłanek warunkujących odwołanie określonych w art. 27 § 1 u.s.p. oraz bez zasięgania opinii organów samorządu sędziowskiego (art. 27 § 2 – 5a u.s.p.). Uprawnienie to przyznano Ministrowi Sprawiedliwości na okres 6 miesięcy od daty wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej, tj. od dnia 12 sierpnia 2017 r., a jednym z Prezesów odwołanych w tym trybie w trakcie trwania kadencji była sędzia B. M odwołana z funkcji [...] Sądu Okręgowego w Krakowie w dniu [...] 2017 r.

W tym czasie sędzia X.Y. pełniła urząd sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie, na który została powołana postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia [...] 2003 r. Dwukrotnie wcześniej (w 2011 r. i w 2013 r.) nieskutecznie ubiegała się o urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Jak słusznie zauważył to Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku w sprawie III KK 109/23, na przełomie 2017/2018 roku kariera zawodowa tego sędziego uległa zdecydowanemu przyspieszeniu. Już w dniu [...] 2017 r. sędzia X.Y. została delegowana przez Ministra Sprawiedliwości (delegację podpisał ówczesny [...] Ł. P.) do pełnienia czynności sędziego w [...] Wydziale Karnym Sądu Apelacyjnego w Krakowie w okresie od dnia [...] 2018 r. do dnia [...] 2019 r. W dniu [...] 2018 r., gdy funkcję [...] Sądu Okręgowego w Krakowie, po odwołaniu sędziego B. M, objęła – delegowana do tego Sądu – sędzia D. P., sędzia X.Y. powołana została na stanowisko [...] Sądu Okręgowego w Krakowie.

W tym czasie, wobec wejścia w życie z dniem 17 stycznia 2018 r. zmian dokonanych w ustawie z dnia 12 maja 2012 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (wówczas Dz. U. z 2016 r., poz. 976 ze zm.) – ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (...), po przerwaniu konstytucyjnej kadencji poprzedniej Krajowej Rady Sądownictwa, rozpoczęła się rekrutacja sędziów do nowo powołanej KRS. Sędzia X.Y. podpisała listy poparcia dla ówczesnej [...] Sądu Okręgowego w Krakowie D. P. (została członkiem KRS w składzie ustanowionym ustawą z 2017 r. zarówno w 2018 r., jak i w 2022 r.) oraz dla sędziego P. S. z Sądu Rejonowego w W. (członek KRS kadencji 2018-2022 i od 2022 r.), a także dla sędziego I. B. (wówczas, od listopada 2017 r., Prezesa Sądu Rejonowego [...] w K.).

Decyzją z dnia [...] 2018 r. ([...]) [...] w Ministerstwie Sprawiedliwości Ł. P. wyżej wymienionej powierzono od dnia [...] 2018 r. obowiązki sędziego sądu

dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Krakowie na okres 6 lat. Powyższa decyzja była wynikiem kolejnej zmiany dokonanej w u.s.p., w wyniku której skład sądu dyscyplinarnego – który do tego czasu stanowili wszyscy sędziowie określonego sądu apelacyjnego, zastąpiony został sądem dyscyplinarnym składającym się z sędziów wyznaczanych dyskrecyjną decyzją Ministra Sprawiedliwości (...).

W tym czasie rozpoczęła się też procedura ubiegania się przez sędziego X.Y. o jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie obwieszczone przez Ministra Sprawiedliwości w dniu 12 lipca 2018 r. (M. P. z dnia 23 lipca 2018 r., poz. 713). Jej kontrkandydatem w tym postępowaniu był sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie X.Y.1 . W dniu 26 listopada 2018 r. na posiedzeniu Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie, na którym przedstawione zostały oceny kwalifikacyjne kandydatów Kolegium, 4 głosami za przy jednym głosie przeciw przyjęło uchwałę o następującej treści:

1. <<Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie wstrzymuje się z opiniowaniem kandydatów do objęcia urzędu sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie do czasu zajęcia stanowiska przez TSUE w sprawie pytań prejudycjalnych skierowanych m.in. przez Sąd Najwyższy w sprawie III PO 7/18, przez sądy powszechne oraz przez NSA w sprawie II GOK 2/18. Kolegium zwraca w szczególności uwagę na: wątpliwości związane z wyłanianiem w 2018 r. członków Krajowej Rady Sądownictwa, zachowanie członków tego organu w procedurze opiniowania kandydatów, przejawiające się w całkowitym lekceważeniu wyników procedury opiniowania kandydatów przez zgromadzenia sędziów w sądach powszechnych oraz pomijaniu rzeczywistych kompetencji kandydatów. Jakikolwiek udział w procedurze opiniowania kandydatów do objęcia urzędu w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie byłby legitymizowaniem czynności zmierzających do zdeprecjonowania wymiaru sprawiedliwości.
2. Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie apeluje do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie o nieprzedstawianie Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na jedno zwolnione stanowisko sędziowskie, obwieszczone przez Ministra Sprawiedliwości w dniu [...] 2018 r. (M.P. z [...]r., poz. [...]), w

związku ze wskazanymi wyżej wątpliwościami oraz w związku z treścią art. 58 § 2 i 4 u.s.p.>>.

Jednocześnie Kolegium uznało za konieczne przedstawienie kandydatów Zgromadzeniu Przedstawicieli Sędziów Apelacji Krakowskiej.

Zgromadzenie Przedstawicieli Sędziów Apelacji Krakowskiej zwołane na dzień [...] 2018 r., po zmianie porządku obrad, podjęło uchwałę o treści:

<<Sędziowie apelacji krakowskiej oświadczają, że wstrzymują się z opiniowaniem kandydatów do objęcia urzędu sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie do czasu zajęcia stanowiska przez TSUE w sprawie pytań prejudycjalnych skierowanych m.in. przez Sąd Najwyższy w sprawie III PO 7/18, przez sądy powszechne oraz przez NSA w sprawie II GOK 2/18.

Podtrzymujemy zastrzeżenia co do konstytucyjności rozwiązań przyjętych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. W konsekwencji podtrzymujemy negatywną ocenę, że wybór piętnastu osób wykonujących zawód sędziego na członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz widoczne powiązania tych osób z Ministrem Sprawiedliwości nie dają gwarancji należytego wykonywania przez nich przewidzianych Konstytucją obowiązków. Rodzi to uzasadnione obawy politycznego podporządkowania organu mającego stać na straży niezależności władzy sądowniczej.

Zwracamy uwagę, że taki stan rzeczy budzi uzasadnione zastrzeżenia co do legalności procedury nominacyjnej, w której Krajowa Rada Sądownictwa odgrywa kluczową rolę.

Wątpliwości te są uzasadnione, o ile uwzględnić zachowanie członków tego organu w procedurze opiniowania kandydatów, przejawiające się w całkowitym lekceważeniu wyników procedury opiniowania kandydatów przez zgromadzenia sędziów w sądach powszechnych oraz pomijaniu rzeczywistych kompetencji kandydatów.

Jakikolwiek udział w procedurze opiniowania kandydatów do objęcia urzędu w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie byłby legitymizowaniem czynności zmierzających do zdeprecjonowania wymiaru sprawiedliwości.

Jednocześnie zwracamy się do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie o nieprzedstawianie Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na jedno zwolnione

stanowisko sędziowskie, obwieszczone przez Ministra Sprawiedliwości w dniu [...] 2018 r. (M.P. z [...] r., poz. [...]), w związku ze wskazanymi wyżej wątpliwościami oraz w związku z treścią art. 58 § 2 i 4 u.s.p. Oświadczamy, że wyrażamy wolę opiniowania kandydatów po rozstrzygnięciu wskazanych przez nas zastrzeżeń przez TSUE>>.

Za uchwałą oddano [...] głosów za, przy [...] przeciw oraz [...] wstrzymujących się i jednym nieważnym. Zgłoszony następnie wniosek formalny o zniesienie punktu dotyczącego opiniowania kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie poparło [...] członków zgromadzenia przy jednym głosie wstrzymującym się.

Nie można w tym miejscu nie zauważyć, że podejmowane w tym okresie przez zgromadzenia Przedstawicieli sędziów wszystkich Sądów Apelacyjnych uchwały bądź o odmowie opiniowania kandydatów, bądź o wstrzymaniu się z opiniowaniem, skutkowały kolejnymi nowelizacjami różnych ustaw, w tym ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. M. in. na podstawie art. 5 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju Sądów Powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018.1443) w art. 35 ustawy o KRS dodano ust. 3 o treści: <<Brak dokumentów, o których mowa w ust. 2 (opinia kolegium właściwego sądu oraz ocena właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów – uwaga SN), nie stanowi przeszkody do opracowania listy rekomendowanych kandydatów>>.

Pomimo tego zapisu procedura związana z ubieganiem się przez sędziego X.Y. i przez sędziego X.Y.1 o wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie wznowiona została przez Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie dopiero w dniu [...] 2020 r. Nastąpiło to więc już po wydaniu w dniu 19 listopada 2019 r. przez TSUE (Wielka Izba) wyroku w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18, w którym Trybunał udzielił m.in. na pytanie prejudycjalne Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego w sprawie III PO 7/18, następującej odpowiedzi: <<Artykuł 47 KPP i art. 9 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, by spory dotyczące stosowania prawa Unii mogły należeć do wyłącznej właściwości organu niestanowiącego niezawisłego i bezstronnego sądu w rozumieniu pierwszego z tych przepisów. Do tej ostatniej sytuacji dochodzi wówczas,

gdy obiektywne okoliczności, w jakich został utworzony dany organ, oraz jego cechy, a także sposób, w jaki zostali powołani jego członkowie, mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych, w szczególności od bezpośrednich lub pośrednich wpływów władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz jego neutralności względem ścierających się przed nim interesów, i prowadzić w ten sposób do braku przejawiania przez ten organ oznak niezawisłości lub bezstronności, co mogłoby podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno budzić w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym. (...) W razie, gdyby tak było, zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że zobowiązuje ona sąd odsyłający do odstąpienia od stosowania przepisu prawa krajowego zastrzegającego dla takiego organu właściwość do rozpoznania sporów w postępowaniu głównym, ażeby spory te mogły zostać rozpatrzone przez sąd, który spełnia wyżej wskazane wymogi niezależności i bezstronności i który byłby właściwy w danej dziedzinie, gdyby ów przepis nie stał temu na przeszkodzie>>.

W oparciu o interpretację przepisów unijnych dokonaną w powołanym wyżej wyroku TSUE, Sąd Najwyższy Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18 (a więc w sprawie, o której była mowa w uchwałach: Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 26 listopada 2018 r. oraz Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji Krakowskiej z dnia 7 grudnia 2018 r.) stwierdził, że <<Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ukształtowanym w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) nie daje wystarczających gwarancji niezależności od organów władzy ustawodawczej i wykonawczej>> (OSNIPiUS 2020, z. 4., poz. 38).

Co więcej, procedura z udziałem sędziego X.Y. toczyła się również po wydaniu uchwały składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., I BSA I-4110-1/20, powołanej już we wstępnej części niniejszego uzasadnienia, w której dokonując wykładni m.in. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w sposób jednoznaczny wywiedziono (pkt 2), że: <<nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na

urząd sędziego w sądzie powszechnym lub wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powołania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności>>.

W toku posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu [...] 2020 r., w którym brali udział Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie oraz Prezesi Sądów Okręgowych (lub upoważnione przez nich osoby) w Katowicach, Krakowie, Nowym Sączu i Tarnowie, a także pięciu delegatów Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Apelacyjnego w Krakowie, po przedstawieniu kandydatur i wysłuchaniu sędziów ubiegających się o stanowisko sędziowskie w pionie karnym, w wyniku przeprowadzonego głosowania co do poparcia poszczególnych kandydatur sędzia X.Y.1 otrzymał [...] głosów za, [...] głosy przeciw, [...] głosy wstrzymujące się, natomiast sędzia X.Y. otrzymała [...] głosów za, [...] głosy przeciw, przy braku głosów wstrzymujących się.

Do protokołu tego posiedzenia dołączone zostało Stanowisko delegatów do Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie, w którym – po wskazaniu aktualnie obowiązujących procedur – pozbawiających w rzeczywistości środowisko sędziowskie możliwości opiniowania kandydatur na stanowiska orzecznicze w sądach, kształtu Krajowej Rady Sądownictwa systemowo – całkowicie podporządkowanej czynnikowi politycznemu, a także nowego ukształtowania składu Kolegium Sądu Apelacyjnego, przy uwzględnieniu decydującego wpływu na ostateczny wynik postępowania konkursowego przez Ministra Sprawiedliwości, czy to bezpośrednio, czy też pośrednio poprzez związane z nim osoby (wskazano [...] Sądu Okręgowego w Krakowie D. P., będącą jednocześnie członkiem niekonstytucyjnego KRS, powołaną na funkcję prezesa arbitralną decyzją Ministra Sprawiedliwości, przy braku akceptacji większości środowiska sędziowskiego), stwierdzono, że przebieg procesu konkursowego wskazuje na jego pozorność.

Podczas rozpoznawania kandydatur sędziów X.Y.1 i X.Y. przez Krajową Radę Sądownictwa [...] zespół Rady rekomendował na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie sędziego X.Y., która otrzymała [...] głosy „za”, podczas gdy w odniesieniu do sędziego X.Y.1 trzej członkowie zespołu wstrzymali się od głosu. Na posiedzeniu plenarnym KRS oboje kandydaci otrzymali następujące poparcie: sędzia X.Y.1 [...] głos „za”, [...] głos „przeciw”, [...] głosów „wstrzymujących się”, a sędzia X.Y. [...] głosów „za”, [...] głosów „przeciw” i [...] głosy „wstrzymujące się”. W głosowaniu tym brali udział jako członkowie KRS: [...] Sądu Okręgowego w Krakowie D. P. oraz sędzia P. S., którym sędzia X.Y. udzieliła poparcia przy kandydowaniu na członków tego gremium w niekonstytucyjnej procedurze. Uchwałą KRS Nr [...] z dnia [...] 2020 r. przedstawiono Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie Pani X.Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie.

Postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2021 r. X.Y. powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie.

Przed tą datą wyżej wymienionej, decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia [...] 2020 r., udzielono kolejnej delegacji do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie od dnia [...] 2020 r. na czas nieokreślony. W czasie tej delegacji, w dniu [...] 2020 r. sędzia X.Y. wyznaczona została na stanowisko [...] Sądu Apelacyjnego w Krakowie co całkowicie odbiegało od dotychczasowych standardów, albowiem tego rodzaju istotnej funkcji w administracji sądowej nie obejmował sędzia danego sądu, a osoba do niego delegowana z sądu niższej instancji (podobne postępowanie ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości stało się zresztą w tym okresie regułą także co do innych sądów).

W latach 2018-2020 sędzia X.Y. była kilkakrotnie powoływana do udziału w różnego rodzaju komisjach egzaminacyjnych.

I tak:

- zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia [...] 2018 r. (Dz. Urz. MS z [...] r., poz. [...]) wyżej wymieniona powołana została w skład Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego w [...] r. z siedzibą w Krakowie jako przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości (§ 1 pkt 1 lit. a zarządzenia) i wyznaczona [...] (§ 3 zarządzenia),

- zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia [...] 2019 r. (Dz. Urz. MS z [...]r., poz. [...]) powołano ją w skład Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego w [...] r. z siedzibą w Krakowie jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości (§ 1 pkt 1 lit. a zarządzenia) i wyznaczono [...] (§ 3 zarządzenia),
- zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia [...] 2019 r. (Dz. Urz. MS z [...]r., poz. [...]) wyżej wymieniona powołana została w skład Komisji Egzaminacyjnej dla spraw aplikacji adwokackiej jako przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości (§ 1 pkt 1 lit. c zarządzenia) i wyznaczona [...] (§ 2 zarządzenia),
- zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia [...]2019 r. (Dz. Urz. MS z [...]r., poz. [...]) sędziego X.Y. powołano w skład Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego w [...] r. z siedzibą w Krakowie jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości (§ 1 pkt 1 lit. a zarządzenia) i wyznaczono [...] (§ 3 zarządzenia),
- zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia [...] 2020 r. (Dz. Urz. MS z [...] r., poz. [...]) wyżej wymieniona powołana została w skład Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu sędziowskiego jako przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości i [...] (§ 1 pkt 1 zarządzenia).

Zestawienie wszystkich wskazanych wyżej okoliczności w pełni potwierdza pogląd Sądu Najwyższego zawarty w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 czerwca 2023 r., III KK 109/23, że sędzia X.Y. znalazła się w gronie sędziów cieszących się szczególnym zaufaniem ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości, przekraczającym granice typowego zaufania jakiego należy oczekiwać w relacjach sędziego – organ władzy wykonawczej (*in concreto* – resort sprawiedliwości). Nie może też budzić wątpliwości, że tego rodzaju relacja wynikała z faktu akceptacji przez wymienioną sędziego zmian dokonywanych sukcesywnie przez władzę ustawodawczą i wykonawczą w obszarze władzy sądowniczej, której wyłącznym celem było osłabienie niezależności sądów oraz podważenie niezawisłości sędziowskiej. Powyższe ustalenie wynika wprost z powołanych wyżej bezspornych faktów mających pełne odzwierciedlenie w dokumentacji zgromadzonej przez Sąd Najwyższy w toku postępowania kasacyjnego. Trudno inaczej, niż akceptację dla niekonstytucyjnych rozwiązań, ocenić przecież takie postępowanie sędziego X.Y., jak zgoda na objęcie funkcji [...] Sądu Okręgowego w Krakowie obok powołanej na

[...] tego Sądu delegowanej do Sądu Okręgowego sędziego Sądu Rejonowego D. P. i to w sytuacji odwołania z tej funkcji sędziego B. M. w oparciu o niemające odzwierciedlenia w faktach podstawy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 stycznia 2021 r., I ACa 423/20). Tak też ocenić należy fakty podpisania list poparcia na członków do niekonstytucyjnej i naruszającej standardy ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych Krajowej Rady Sądownictwa (zob. powołane wcześniej orzecznictwo Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka), a więc dla sędziów D. P., P. S. oraz I. B.

Nie można w tym kontekście pominąć przebiegu postępowania konkursowego związanego z ubieganiem się przez sędziego X.Y. o powołanie na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Nie ulega wątpliwości, że musiała ona mieć świadomość stanowiska jakie w toku tego postępowania prezentowały organy samorządu sędziowskiego, w tym także wyrażonego przez delegatów Zgromadzenia Ogólnego Sędziów tego Sądu w czasie posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu [...] 2020 r. Oczywiście jest, że o ile samo zgłoszenie swojej kandydatury w 2018 r., a więc w początkowym okresie funkcjonowania KRS w kształcie określonym ustawą z 2017 r., pomimo podnoszonych już wówczas zastrzeżeń co do konstytucyjności tego organu oraz jego niezgodności z przepisami regulującymi funkcjonowanie Unii Europejskiej, mogło nie wydawać się jednoznaczne, o tyle sytuacja uległa zmianie po wydaniu przez Wielką Izbę TSUE wyroku z dnia 19 listopada 2019 r., stanowiącego zresztą odpowiedź m.in. na pytanie prejudycjalne Sądu Najwyższego Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie III PO 7/18, a więc tej, która spowodowała wstrzymanie się przez Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie oraz przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów tego Sądu w 2018 r. od opiniowania kandydatur na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego sędziów X.Y.1 i X.Y. . Kwestia udziału w procesie powoływania sędziów Krajowej Rady Sądownictwa w składzie określonym ustawą z 2017 r., stała się następnie przedmiotem kilkunastu wypowiedzi Sądu Najwyższego, w tym przede wszystkim uchwały połączonych Izby z dnia 23 stycznia 2020 r. Trudno nawet zakładać, że Pani X.Y. jako wieloletni sędzia pionu karnego nie zdawała sobie sprawy z wagi tego orzeczenia i jego znaczenia dla niej samej w sytuacji powołania jej na urząd, o który

się ubiegała w sytuacji, gdy konieczny dla takiego powołania wniosek miała podjąć Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

Nie można wykluczyć, że sędzia X.Y. stoi na stanowisku, jakie prezentują m. in. sędziowie Sądu Najwyższego powołani na ten urząd z udziałem tej samej KRS, a więc, że wskazana uchwała trzech Izb Sądu Najwyższego utraciła moc na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20. Rzecz w tym, że jest to pogląd całkowicie błędny. Trafnie w tym przedmiocie wypowiedział się Sąd Najwyższy w (...) wyroku z dnia 11 października 2023 r., III KK 185/23, gdy stwierdził: <<Wielokrotnie już Sąd Najwyższy wskazywał, że uchwała ta – pomimo wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku w sprawie U 2/20 – dalej jest wiążąca. (...) W uzasadnieniu tych orzeczeń bardzo obszernie wykazano, że uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. nie mógł ‘unieważnić’ wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie U 2/20, albowiem nie tylko zasiadały w składzie tego organu nieuprawnione osoby, ale także w ‘orzeczeniu’ tym nie dokonano oceny zgodności przepisów aktu prawnego z Konstytucją, w zakresie w jakim mowa jest w art. 188 pkt 1 Konstytucji oraz nie orzeczono w żadnej innej sprawie wskazanej w art. 188 Konstytucji, a zatem w istocie wykroczono poza katalog orzeczeń, które z mocy art. 190 ust. 1 Konstytucji uzyskują moc powszechnie obowiązującą. Co więcej, trafnie wskazywano, że przywołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego w odniesieniu do badania zgodności uchwały Sądu Najwyższego z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (...) nie mógł kreować żadnej relacji normatywnej, skoro tylko Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPC) jest uprawniony do wiążącej oceny i interpretacji konwencji (art. 19 i 32 Konwencji), a zatem to ten organ ma monopol jurysdykcyjny do ustalania jaką zawartość ma określony przepis Konwencji. Nie budzi przy tym żadnych wątpliwości, że skoro to jego orzecznictwo nadaje ostateczny kształt normatywny postanowieniom Konwencji, doprecyzowując znaczenie i zakres gwarantowanych w niej praw i wolności, w tym prawa do rzetelnego procesu, to w zakresie interpretacji i stosowania konwencji sądy krajowe są związane interpretacją dokonaną przez ETPC. (...). Końcowo dodać trzeba, że w zakresie znaczenia wyroku TK w sprawie U 2/20, ETPC w wyroku z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce, dokonując

oceny tego orzeczenia stwierdził, iż dokonana w nim – w kontekście unormowań konwencji - ocena uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. była arbitralna i nie mająca żadnego znaczenia (pkt 262), a sam wyrok został uznany jako – naruszający praworządność i niezawisłość sądownictwa – (pkt 262). Trudno o bardziej trafną ocenę tego orzeczenia. W istocie w wyroku tym ETPC stwierdził, że obecny skład Trybunału Konstytucyjnego nie tylko nie dokonał prawidłowej oceny norm EKPC, ale co jest bardzo znaczące, wskazał, iż jego orzeczenie narusza reguły i standardy odnoszące się do praworządności i niezawisłości sądownictwa. Mając na względzie taką ocenę jest uprawnione wyrażenie poglądu, że Trybunał Konstytucyjny w obecnym kształcie (co do sposobu jaki go tworzone – por. uzasadnienie postanowienia SN w sprawie I KZ 29/21) nie jest organem, którego orzeczenia miałyby wyznaczać zakres norm zawartych w Konwencji. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego jest oczywiście uznawane za wiążące przede wszystkich przez tych sędziów Sądu Najwyższego, których dotyczy uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., a którzy nie tylko nie dostrzegają wad w obsadzie tego organu (kwestia powołania – z naruszeniem Konstytucji, naruszeniem stwierdzonym orzeczeniami Trybunału Konstytucyjnego – osób do tego organu dokładnie została wskazana w uzasadnieniu postanowienia SN z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, z. 10, poz. 41), ale mają własny interes do takiej oceny (utrzymanie swojego statusu), skoro takie podejście pozwala im na nierespektowanie wiążącej wszystkich sędziów Sądu Najwyższego mocy uchwały oraz dalsze orzekanie. Co więcej, można także znaleźć takie stwierdzenia, że skoro w ogóle żadne wyroki (a zatem tak wyroki ETPC jak TSUE) nie są źródłem prawa wskazanym w Konstytucji RP (art. 87 ust. 1), to mają one jedynie skutek w konkretnych sprawach (por. np. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 12 lipca 2023 r., w sprawie I KZP 2/23). Doprawdy trudno o bardziej jednostronną i wybiórczą ocenę w zakresie ustalenia stanu normatywnego. Przecież powinno posiadać się wiedzę, że źródłem prawa są ratyfikowane umowy międzynarodowe (art. 87 ust. 1 oraz art. 91 Konstytucji RP), w tym np. Europejska Konwencja Praw Człowieka (EKPC), a treść normy Konwencji o ochronie praw człowieka interpretuje i odkodowuje w znaczeniu normatywnym tylko i wyłącznie ETPC (jak czyni to TK w obecnym składzie wynika to z orzeczenie ETPC w sprawie Reczkowicz). O ile zatem można mieć wątpliwości co do treści normy

(standardu) Konwencji wtedy, gdy jest niejednolita linia orzecznicza ETPC odnosząca się do określonego problemu, o tyle w przypadku jednolitości tego orzecznictwa treść normy Konwencji (określonego standardu) wynika właśnie z tych orzeczeń; w skrócie więc można powiedzieć, że treść wiążącego polskiego sędziego prawa konwencyjnego, będącego źródłem prawa w Polsce (art. 87 ust. 1 oraz art. 91 Konstytucji RP), to zastosowanie tej normy konwencji, która w sposób bezsporny wynika z wyroku (lub wyroków) ETPC>>.

(...) Wszystko to prowadzi do jednego możliwego wniosku, wyrażonego już zresztą wcześniej w wyroku z dnia 7 czerwca 2023 r., że również w niniejszej sprawie zmaterializowały się uzasadnione wątpliwości odnośnie instytucjonalnej bezstronności sędziego X.Y. , a faktu przeciwnego, wobec obalenia domniemania niezależności i bezstronności z uwagi na udział jej procedurze nominacyjnej Krajowej Rady Sądownictwa w składzie sprzecznym zarówno z przepisami Konstytucji RP, jak i międzynarodowych, wiążących Rzeczpospolitą Polską traktatów (zob. powołana już wielokrotnie uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22), nie wykazano.

Jedynie na marginesie zauważyć należy, ścisły związek sędziego X.Y. z kierownictwem Ministerstwa Sprawiedliwości, czego wyrazem były jej kolejne nominacje (na [...] Sądu Okręgowego w Krakowie, a następnie [...] Sądu Apelacyjnego w Krakowie i to w czasie, gdy była jedynie sędzią delegowany do orzekania w tym Sądzie), mające charakter dyskrecyjny, potwierdza – o czym była już mowa wyżej – mogący zrodzić się w odbiorze społecznym słuszny pogląd o obdarzeniu jej przez władzę publiczną szczególnym zaufaniem. Jeżeli jednocześnie uwzględni się łączność funkcji Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego, mającego przecież prawo nadzoru oraz wydawania zarządzeń, wytycznych i poleceń we wszystkich sprawach prowadzonych przez organy prokuratury różnych szczebli [art. 1 § 2, art. 3 § 1, art. 13 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz. U. 2022.1247 ze zm.)], uzasadnione wątpliwości co do możliwości rozstrzygnięcia danej sprawy przez sąd z udziałem wskazanej wyżej sędzi w sposób bezstronny i niezawisły, wszakże prowadzonej z oskarżenia publicznego, uznać należy za oczywiste. Tym samym i w tym aspekcie spełniony zostaje wymóg przeprowadzenia testu niezawisłości i bezstronności w konkretnych okolicznościach,

o których mowa w pkt. 2 uchwały połączonych Izb z dnia 23 stycznia 2020 r. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2023 r., II KK 79/22)”.

W powyższym stanie rzeczy należało stwierdzić z urzędu, że w sprawie – na etapie postępowania przed Sądem Apelacyjnym - zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – w postaci nienależytej obsady sądu. Pociągnęło to za sobą konieczność uchylenia wyroku Sądu odwoławczego niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na jego treść – w odniesieniu do P. P. , a na podstawie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. także w stosunku do M. D. , G. L. , P. S. , A. G. i R. B. . Procedując ponownie, w składzie odpowiadającym prawu, Sąd rozpozna wniesione apelacje, uwzględniając kierunek wniesionej kasacji, a także konsekwencje wynikające z art. 435 k.p.k. Przepis ten daje podstawę do uchylenia orzeczenie względem współoskarżonych, choćby nie wniesli środka zaskarżenia, jeżeli uchylił je na rzecz współoskarżonego, którego środek zaskarżenia dotyczył. Podkreślić jednak trzeba, że uchylenie lub zmiana, o których mowa w omawianym przepisie, może nastąpić tylko na korzyść współoskarżonych, co oznacza, że w ponowionym postępowaniu ich sytuacja, wobec zaskarżenia wyroku kasacją tylko na korzyść skazanego P. P. , co do jednego czynu, nie może ulec pogorszeniu. W szczególności odnosi się to do P. S. , który ma prawo do ostatecznego uniewinnienia przez sąd należycie obsadzony.

Kierując się powyższym, orzeczono jak w wyroku.

[J.J.]

[ał]